»Kmečka žena«

Izšla je 4. številka »Kmečke žene« za mesec april. Pod zaglavjem »Iz kmetskih so izšli domov« prinaša življenjepis pisatelja Josipa Jurčiča, nakar sledi povest »Rakar« in šaljiva črtica »Kako si je Rogačnik po deklo šel pa ženo pripeljal«, obe zajeti iz kmečkega življenja. Posebno poglavje je posvečeno vzgoji otrok, o higieni kmečke hiše, Lea Faturjeva piše o zdravilni moči ječmena. Pod zaglavjem »Naš vrt« so nanizana praktična navodila za delo na vrtu v aprilu, o kompostu in negi lončnic. Priznan kmetijski strokovnjak piše o ravnanju s pujski in svinjo, sledi poglavje o kokošjereji in »Piščanci so se izvalili«. Med posameznimi poglavji so lepe pesmi in slike.

Žene in dekleta! Ponosne ste lahko na svojo »Kmečko ženo«, lepa je! Zato jo skrbno čitajte in usmerite svoje gospodinjstvo po njenih navodilih!

Katera pa tega lista še nima, ga lahko za ceno 20 din naroči v upravi »Kmečke žene«, Maribor, Koroška cesta 5.

šimi pomladanskimi dnevi bomo začeli obmetavati naš farno-prosvetni dom, da bo čimprej izročen svojemu namenu. — Elektrifikacija naše občine menda še nikoli ni bila tako aktualna kot je sedaj. Vse predpriprave so v polnem teku in je občinski odbor načelno že pristal na najetje dolgoročnega amortizacijskega posojila.

Kebilje. Naš Fantovski odsek pridno deluje in je na velikonočni ponedeljek zopet imel javno akademijo, katero je obiskalo mnogo ljudi. Pri prireditvi so predvajali tudi eno veseloigro, pri kateri so se navzoči od srca nasmejali.

Slovenske gorice

Sv. Rupert v Slov. goricah. Sedaj, ko je skopnel sneg in človek malo pogleda po naši župniji po sadonosnikih, ga lahko srce zaboli, tako žalostno izgledajo. Sadna drevesa, tudi 10—15 letna, so od zajcev oglodana do uničenja. Marsikateri sadjar se je razjokal, videč uničenje svojega dolgoletnega truda. Pa bo mogoče rekel kak zajčji zagovornik, da naj bi imeli žične mreže okrog dreves. Saj smo jih imeli, pa kaj je to pomagalo, če je pa zlodej v zajčjem kožuhu radi visokega snega uničeval drevesa tudi od zgoraj navzdol! Kdo naj preceni in kdo naj plača to neizmerno škodo? Smo imeli predavanje za povzdigo sadjereje, kjer se nam je povedalo o banovinski uredbi, da bo škropljenje proti San-Jose kaparju obvezno. Priznamo hvalevredno prizadevanje naših oblastev, da se zatre ta novi škodljivec naših sadonosnikov, a pričakujemo tudi druge banovinske naredbe, da bo obvezno tudi zajca poškropiti s svincem vsakemu in ob vsakem času, da se tudi ta škodljivec naših sadonosnikov brezobzirno zatre.

Mursko polje

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo ponovi v nedeljo, 7. aprila, zgodovinsko igro »V tem znamenju boš zmagal«.

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. V predolgi zimi nam je zmanjkalo krme za živino, prav tako tudi hrane za ljudi, ker so še sedaj kleti polne vina, denarja pa ni, da bi si kupili živil, samega vina pa tudi ne moremo piti če ni ničesar za pod zob, pa čeprav bi ga z drožami vred pili. — Po naših vinogradih se je začelo prvo delo. Starejši režejo, otroci pobirajo rožje, nekateri so že začeli kopati. Najbolj srečni so pa tisti, ki ostrijo kolje, ker jedo »cvrtje«. Samo Bog daj, da bi za dober hasen delali, v jesen pa drago vino prodali, ne pa tako kot sedaj, ko ubogi haloški vinogradnik proda kak polovnjak vina, pa bi si skoraj moral sposoditi denar, da bi plačal voznika, ki mu vino vozi.

Sv. Barbara v Halozah. Vsi tukajšnji sadjarji se pritožujejo, da so jim zajci uničili mnogo sadnega drevja. Zato naj lastnik ponovno pregleda vsa ta drevesa, si jih zabeleži na listek in popiše vso škodo po resničnem stanju, to je, naj napiše koliko je uničenih popolnoma, zelo in deloma, zraven pa število dreves, ime, kraj in posestnika. Tako sestavljeno poročilo naj vsak dostavi Sadjarski podružnici. — Zelo se pozna zimska pozeba vinogradov, posebno na jutranjih legah. Močno je pozeblo v nižjih legah v vseh krajih. Opažamo tudi, da je pozeblo trsje z debelim lesom in debelim rožjem bolj, nego žlahtne sorte z drobnim lesom. Tako je n. pr. laški rizling, burgundec in silvanec bolje prenesel zimo kot stare mešane sorte. Pozeba se pozna tudi v vetrovnih legah na sadnem drevju. Koža je največ popokala od krone do zemlje na deblu ter odstopila. Te razpoke so po 1 cm široke. Opaziti je celo počeno debio mošanckarja na hribu, ko vendar mošanckar malokdaj pozebe.

Dravinjska dolina

Makole. Dne 25. marca je imela naša Kmečka zveza redni občni zbor. Ob tej priliki smo priredili po pozni sv. maši tudi sestanek naše kmečke mladine. Presenetil nas je krasen obisk. Nad 150 zdravih, vedrih in mladih obrazov je z vso pozornostjo sledilo poteku sestanka. Predavatelj je bil g. Bantan, tajnik KZ iz Ljubljane. Najprej so naši pevci zapeli himno KZ, kar je bilo nekaj novega za naše uho, nas je presenetilo ter napravilo na vse najboljši vtis. Predavatelj je najprej izrazil veselje nad kmečko mladino, kakor tudi na prisotnost g. kaplana ter poudarjal edino pravilnost, da se kmečka mladina vzgaja in izobražuje v katoliško-narodni zavesti. Zanimivo predavanje je bilo v glavnem o MKZ. Mladinska KZ je izpopolnitev drugih mladinskih organizacij. Glavni namen MKZ je, da se naši kmečki mladini poglobi ljubezen do domače grude, na kateri je vzrastla, ter kmečka zavest. Končno se je izrekla želja, da se slični sestanki kmečke mladine in predavanja vršijo večkrat.

Konjiški okraj

Sp. Polskava. Krajevna kmečka zveza uprizori v nedeljo, 7. aprila, ob sedmih zvečer igro »Fernando, strah Asturije« v dvorani g. Mohorka.

Slovenska Bistrica. V nedeljo, 14. aprila, se uprizori v Slomšekovem domu veseloigra »Utopljenca«.

Smarski kraji

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Minulo sredo sta se poročila tukaj g. Sajko Anton, posestnik iz Rajnkovca, z gdčno Krumpak Amalijo, pos. hčerko iz Rjavice. Oba izvirata iz krščanskih družin in sta vzorno delovala dolgo vrsto let v prosvetnih in telovadnih društvih. Razen tega je g. Sajko tudi podžupan občine Rog. Slatina in vrši dolžnost župana že skoro eno leto. Kot predsednik JRZ se prav posebno odlikuje. Na kratko se lahko reče, da dela z vso vnemo za dobrobit našega kmetskega ljudstva. Želimo novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova v novo ustrojeni družini!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Kakor druga leta, tako je tudi letos uprava občine obdarila za velikonočne praznike svoje najrevnejše občane, siromake. Občinski dar je bil sicer malenkosten, toda tudi malenkostno darilo je marsikateri stari mamici, staremu očetu ali nežnemu otroku nehote razsolzilo oči. Ko so namreč bili od vseh svojcev zapuščeni, se jih je še vendar spomnila občina. Tako so naši revni z vsakdanjim kruhom in s kruhom »Močnih« nasičeni praznovali praznik vstajenja Gospodovega. Čeprav je še v premnogih primerih pomanjkanje, a srce, ki zaupa v Boga, tudi to bolj vdano prenese. Tudi v cerkvi se je letos opazilo, da živimo v borbi svetovnega razočaranja, zato so verniki polnoštevilno prihajali k sv. zakramentom, zavedajoč se, da je v Bogu zmaga. Imamo sicer še nekaj trdih zakrknjencev; za te pa molimo, da bi spoznali luč Resnice in življenja. — Pred kratkim se je pri nas zaključil gospodinjski tečaj, ki je bil prirejen s pomočjo banovine. Trajal je okrog dva meseca, vodili sta ga Brabec in Šuster. Stalnih udeleženk je bilo 22. Tečaj je bil zaključen s prav dobrim uspehom. — Na cvetno nedeljo so naši igralci uprizorili igro »Sestra Anuncijata«. Za igro je bilo prav veliko zanimanje. Dvorana društvenega doma je bila napolnjena z gledalci. Igra je bila prav primerna za postni čas, tem bolj pa še v tem svetovnem razburkanju. — Veliko zanimanje je vladalo pri nas za nagradno žrebanje »Slov. gospodarja«. Trije naročniki so bili tako srečni, da se jim je nasmehnil žreb. Drugi se bodo pa veselili sreče morda drugo leto.

Laški okraj

Laško. V nedeljo, 14. aprila, priredi okrajna mladinska organizacija JRZ širše politično zborovanje v nadžupnijski dvorani v Laškem po prvi sv. maši, t. j. ob pol devetih. Na zborovanju bo govoril g. senator Franc Smodej iz Beograda, nadalje predsednik banovinskega odbora in bivši poslanec g. Rudolf Smersu, bivši poslanec g. prof. Mirko Bitenc in banski svetnik Deželak Ivan. Vabijo se fantje in možje, ki jim je mladinska organizacija in naše politično gibanje v MJRZ na skrbi in ki upoštevajo naš mladinski pokret z našo organizacijo v naših občinah laškega okraja, da se zborovanja udeleže. Številna udeležba na okrajnem zboru naj pokaže, da je naša mladina v Laškem okraju politično in narodno zavedna. Zborovanje bo trajalo od 8.30 do 10.30. — Živina je dosegla sedaj že precej lepo ceno. Na cvetno soboto je bil semenj pri Sv. Lenartu, na veliki četrtek pa v Laškem. Živine primanjkuje. Najlepši voli so dosegli 7.50 din kg žive teže. Povprečne cene so 6—7 din kg. Isto ceno dosegajo tudi plemenski voli, po katerih je sedaj veliko povpraševanje. Ako bo ta cena ostala dalj časa, bodo nastali za kmeta v tem pogledu boljši časi. — Glede izabele in šmarnice se kmetje laškega okraja strinjamo z mnenjem g. Dolinšeka v 11. številki »Slov. gospodarja« in z dopisom od Sv. Križa pri Rogaški Slatini. Pijančevanje se naj omejuje z vsemi zakonitimi sredstvi. Kdor hodi okrog vidno pijan, se ga naj kar kaznuje. V našem okraju je bilo nekdaj veliko vinogradov, vino je bilo srednje, malo bolj kislo. Znana je basen o hudiču in Laščanu, ki sta stavila za dušo, katero dobi tisti, kateri bo dalj časa vzdržal pri laškem vinu. V laškem okraju je precej takega zemljišča, kjer ne uspeva drugo kot gozd ali vinograd. Po trtni uši uničeni vinogradi se v našem okraju v veliki večini niso obnovili. Samo nekateri poskušajo s cepljeno žlahtno trto, drugi pa z izabelo in šmarnico. Vino se ne prodaja, ampak se porabi pri težkem delu. Saj ni zameriti kmetskim ljudem, ako pri težkem delu nekoliko pijejo. Imamo leta, ko jabolka in drugo sadje sploh ne obrodi, ampak samo vinograd da nekaj. So tudi kmetije, kjer se gnoj in pridelki ne vozijo z vozom, ampak nosijo na hrbtu v koših. Nihče ne more očitati radi tega kmetu pijančevanje. Zato smo mnenja, naj se zatira šmarnica in izabela samo v tistih krajih, kjer rspeva žlahtna trta.

Kmečka trgovina

Po čem se plačuje naša živina v Nemčiji in Italiji?

Izvozniki naše goveje živine, bodisi privatniki, bodisi zadruge, izvažajo živino le potom Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, ki je zadnji čas na podlagi trgovinskih sporazumov določil sledeče cene za kilogram žive teže, tehtano na Dunaju, za Italijo pa na Reki.

Za Nemčijo. Voli: prima 9.25 din, prvovrstni 8.50 din, drugovrstni 7.25 din, tretjevrstni 6 din. — Krave: prima 7.50 din, prvovrstne 7 din, drugovrstne 5 din. — Telice in voli do dveh let: prima 9 din, prvovrstni 8 din, drugovrstni 6.25 din, tretjevrstni 5 din. — Biki: prima 8 din, prvovrstni 7 din, drugovrstni 6.25 din, tretjevrstni 5 din kg žive teže, tehtano na Dunaju.

Za Italijo. Voli: I. vrsta 9 din, II. vrsta 8.25, III. vrsta 7.50 din. — Krave: I. vrsta 7.50 din, II. vrsta 7 din, III. vrsta 5.50 din. — Telice in voli do dveh let: I. vrsta 8.75 din, II. vrsta 7.75, III. vrsta 6.50 din. — Biki: I. vrsta 8 din, II. vrsta 7 din, III. vrsta 6.25 din kg žive teže, tehtano na Reki.

O stroških nakladanja in prevoza smo že parkrat pisali ob priliki objav obračunov pri izvozu živine potom zadrug. Znašajo pa okrog 50 do 70 par pri 1 kg žive teže. Računati moramo tudi z izgubo na teži, ki od mesta, kjer se živina naklada, pa do Reke ali Dunaja znaša 40—100 kg pri komadu; odvisno je to od oddaljenosti nakladalne do namembne postaje. Računajoč izgubo na teži in stroške nakladanja ter prevoza, pridemo do zaključka, da se mora živina povprečno 1 din pri kg žive teže ceneje računati kot je zgoraj navedeno. Razlika od zgoraj navedenih cen pa pod nobenim pogojem ne sme presegati 1.80 ali celo 2 din pri kg žive teže, kajti toliko stroški in izguba na teži nikdar ne znašajo. To naj kmetje upoštevajo ter se pri prodaji živine po tem ravnajo. Zadruge, ki izvažajo živino potom Osrednje kmetijske zadruge v Mariboru, pa naj vedo, da mora znašati teža živali za Italijo najmanj 500 kg, za Nemčijo pa najmanj 600 kg. V en vagon se sme natovoriti samo 12 glav živine. Ker so stroški za vagon isti, ako je natovorjena živina za 6000 kg ali pa za 9000 kg, zato je bo-

lje, da je živina čim težja, kajti na ta način so pri zadružni prodaji stroški posameznika čim manjši, radi česar bo za živino posameznik več dobil, kajti pri zadružni prodaji gre dobiček v žep živinorejca. Seveda pri zadružni prodaji nosi riziko vsak sam. Kdor pa noče riskirati, pa dobi navadno za kg žive teže 2 ali celo 3 din manj kot je navedeno. Seveda pri tem vsak stoka in se pritožuje nad nizkimi cenami, ne spomni se pa, da si pri tem lahko pomaga sam potom zadružne prodaje živine, ki se je zelo dobro obnesla, kajti kmetje, ki so prodali zadružnim potom, so za svojo živino dobili mnogo več kot drugi, ki prodajajo živino na drug način. Kmet, če sam rediš, še sam svojo živino prodaj naravnost tistemu, ki mu je namenjena, kajti le tako bo dobiček tvoje reje ostal tudi v tvojem žepu!

Cene lesa in drv

Na slovenskih nakladalnih postajah je imel kubični meter lesa sledečo ceno v dinarjih:

Smreka in jelka. Hlodi I in II 240—310, brzojavni drogovi 180—210, bordonali merkantilni 295—345, filerji do 5/6 270—290, trami ostalih mer 260—320, konične škorete od 16 cm dalje 580—590, paralelne škorete od 16 cm dalje 640 do 700, podmerne škorete 10—15 cm 580—610, deske-plohi konični od 16 cm dalje 480—540, paralelni od 16 cm dalje 540—590.

Bukev. Hlodi I in II od 16 cm dalje 115—135, čisti hlodi za furnir od 40 cm dalje 235—255, deske-plohi naravni neobrobljeni 295—335, naravni ostrorobi I in II 485—565, parjeni in neobrobljeni 395—435, parjeni ostrorobi I in II 600—690.

Hrast. Hlodi I in II v premeru od 16 cm dalje 205—325, bordonali 800—900, deske-plohi boules 850—950, neobrobljeni I in II 700—800, frizi I/II širine 5, 6 in 7 cm 740—820, frizi I/II širine 8 do 12 cm 850—950.

Ostali les. Neobrobljeni plohi I. in II. kakovosti: brest 680—760, javor 670—750, jesen 710 do 760, lipa 610—660.

Železniški pragi, dolgi 2.60 m in 14×24 cm, hrastovi 40—45, bukovi 20—25 din komad.

Drva. Bukova 15—19 din, hrastova 13—17 din 100 kg. Ljubljana trda drva 110—120 din, Celje in okolica 80 din, Kranj 115 din kubični meter.

Povpraševanje po lesu. Deske, plohe in morale (smrekove in jelove) v vseh običajnih debelinah se potrebujejo za stalno dobavo. Hrastovi frizi I/II a v debelini 25 mm, v širini 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah 25—95 cm in od 1 m dalje. Deske smreka, jelka v III. in IV. kakovosti 18/24 mm debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej. Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti, od 18 mm dalje, dobava po dogovoru. Trami 4/5 in 5/6, od 4 m dalje. Neomejene količine hrastovih pragov za nemške državne železnice. Vsaka količina bukovih drv za Postojno ali Podbrdo. Več vagonov zdrobljenega smrekovega lubja za takojšnjo dobavo. Stanje na trgu je za mehki les zelo čvrsto, za trdi les pa trdno. — Pojasnila daje tajništvo Ljubljanske borze, Gregorčičeva ulica 27.

Brezov les,

okrogel, v svežem stanju, ako kvalitativno odgovarja, kupi vsako količino po najvišji ceni tovarna Attemsove lesne industrije, Slovenska Bistrica. 484

Drobne gospodarske vesti

Volna se je podražila. Radi težkoč pri uvozu volne iz tujine se je povečalo povpraševanje po domači volni. Posledica tega je, da se je volna v južni Srbiji zelo podražila in stane danes 60 din 1 kg, dočim je bila pred pričetkom sedanje vojne še po 15 din kg. Ta visoka cena volne je možna edino radi tega, ker tekstilna industrija dobi zelo težko volno iz tujine.

Trgovina s Francijo se izboljšuje. Naša vlada je pri francoski vladi dosegla, da svoje dolgove Franciji plačuje namesto s franki z dinarji. Na ta način so Francozi prisiljeni kupovati za te dinarje blago v naši državi. Radi vojne pa Francozi kupujejo pri nas še blago, ki so ga prej dobavljali večinoma iz Amerike, skandinavskih držav in deloma iz Nemčije. Zato se je posebno v letošnjem letu povečal naš izvoz v Francijo. Francozi pa tudi naše blago v denarju v najkrajšem času plačajo. Francija želi pokupiti in takoj plačati vse jugoslovanske kmetijske pridelke, predvsem pa drva, konopljo, sveže in suho sadje, živo živino in meso.

Koliko jajc so izvozili Ljutomerčani? Iz ljutomerskega okraja so v letu 1939. izvozili 204 vagone jajc. V Švico so jih poslali 117 vagonov, na Češko 26 vagonov, v Nemčijo 45 vagonov, v Anglijo 6 vagonov in v Italijo 10 vagonov. Celotna vrednost teh jajc znaša okoli 12.600.000 dinarjev. Ta jajca pa niso bila izključni pridelek ljutomersko-radgonskega okraja, ampak je bilo več vagonov jajc nakupljenih tudi v sosednjih okrajih.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor poldebeli 4.50—5.50 din, plemenski 5.70—7 din, Ptuj do 6.50 din, Celje prvovrstni 6.50—7 din, drugovrstni 5.50 din, Šmarje pri Jelšah 5.50—6.50 din, Ljubljana prvovrstni 7 do 7.50 din, drugovrstni 6—6.50 din, tretjevrstni 5.50—6 din, Kranj 5.50—6.50 din, Črnomelj 5 do 7.50 din kg žive teže.

Biki. Maribor 3.50—4.75 din, Ptuj 4.50—5.50 din kilogram žive teže.

Krave. Maribor debele 4—5.50 din, plemenske 4—5 din, klobasarice 2.75—3.50 din, molzne 4 do 5.50 din, breje 3.50—4.50 din, Ptuj 4.50 din, Celje 4—5 din, Šmarje 4—5 din, Ljubljana prvovrstne 5.50—6 din, ostale 4—5 din, Kranj 4 do 4.50 din, Črnomelj 4—5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 4.75—6 din, Ptuj do 6.50 din, Celje 5—6 din, Šmarje 5.50 din, Ljubljana prvovrstne 7—7.50 din, ostale 5.50—6.50 din, Kranj 5.50—6.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 5—6 din, Ptuj 5 din, Celje 6 din, Šmarje 5.50—6.50 din, Ljubljana prvovrstna 8—9 din, drugovrstna 7—8 din, Kranj 6.50 do 7 din kilogram žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—12 tednov stari prasci 90 do 200 din komad, Kranj 7—8 tednov stari pujski 160 din komad, Črnomelj 8—10 tednov stari pujski 350—400 din par.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7.50—8.50 din, Celje 9 din, Šmarje 10 din, Ljubljana 9—9.50 din, Kranj 8.50 din.

Debele svinje (špeharji). Celje 11—12 din, Šmarje 12 din, Ljubljana domači špeharji 10 do 10.50 din, sremski 12—13 din, Kranj 10.50 din kilogram žive teže.

Tržne cene

Krma. Seno: Celje 90—100 din, Šmarje 100 do 125 din, Ljubljana 105—120 din, Kranj 125 din stot. — Slama: Celje 56 din, Šmarje 30—60 din, Ljubljana 45 din, Kranj 75 din stot.

Krompir. Celje 2.25 din, Šmarje 2—2.25 din, Ljubljana 2—2.50 din, Kranj 2—2.25 din kg.

Fižol. Celje 7 din, Ljubljana 5—8 din, Kranj 6.50 din, Maribor 4—6 din kg.

Vino. Navadno: celjska okolica 4.50 din, šmarska okolica 3.50 din liter. — Boljše sortirano vino: celjska okolica 6—7 din, šmarska okolica 5—7 din liter. — V gostilnah je v Ljubljani navadno vino po 10—12 din, sortirano vino pa po 14—16 din liter.

Mleko. Celje 1.75 din, Šmarje 1.25—1.50 din, Ljubljana 2.25—2.50 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Celje 28 din, Šmarje 40 din, Ljubljana 34 din, čajno 40 din, Maribor 36 din kg.

Jajca. Celje 1.25 din, Šmarje 60—80 par, Ljubljana 1 din, Kranj 1 din, Maribor 1 din komad.

Sejmi

8. aprila svinjski: Središče — 9. aprila svinjski: Ormož; živinski: Ljutomer, Maribor; tržni dan: Dolnja Lendava — 10. aprila živinski in kramarski: Sevnica ob Savi; svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 11. aprila tržni dan: Turnišče — 12. aprila svinjski: Maribor — 13. aprila govejі in kramarski: Loka pri Žusmu; svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Slovenska Bistrica, živinski in kramarski sejem, ki je bil preložen v mesecu marcu, se bo vršil v četrtek, 11. aprila.

Gospodarska posvetovalnica

L. Č. R. S. Čebelna paša se da izboljšati s setvijo medonosnih rastlin, med katere spada boreč, facelia esparzeta, kakor tudi lipa, razne travniške in gozdne rastline itd. Esparzeta ali turška detelja je znana po bledikavordečem, v grozdič združenem cvetju, kakor tudi po ozkih in drobnih lističih. Je izvrstna krmna rastlina, posebno za govejo živino pa tudi za svinje (dokler je še mlada). Zelo dobro uspeva v sončnih brežinah, na pusti in suhi zemlji, kjer že nobena druga detelja ne uspeva. Največ je vredna za nerodovitne, zelo sušne, apnate in lapornate zemlje, uspeva pa tudi v drugih zemljah, le mokra in močvirna zemlja ji ne ugaja. Je zelo trpežna. Vzdrži 4—7 let, sejana v mešanici z drugo travo pa še dalje. Prva košnja je zelo obilna, drugi dve pa ne tako, ker je bolj slabe podrasti (to slabo lastnost ima) in jo je zato priporočljivo sejati v mešanici z drugo travo, posebno s francosko pahovko. Sejati jo je zgodaj spomladi med oves, katerega pa moramo pokositi za krmo že ko se prikaže latje. Sejemo jo navadno z ovsem vred. Njeno seme je svetlo ali pa temnorjavo ter podobno drobnemu fižolu. Če jo sejemo samo zase, potrebujemo za 1 ha okrog 194—196 kg semena. Ker njene korenine segajo zelo globoko, ne zahteva posebnega gnojenja, zato se pa tudi bolj počasi razvije. Ako pa esparzeta prezori in se pozno kosi, postane silno trda in pusta ter je radi tega kot krma manj vredna. Zato jo je treba zgodaj kositi. Podnebje Slovenije esparzeti skoraj povsod ugaja in je manj izbirčna kakor lucerna, saj nam daje povoljne košnje celo v mrzlejših visokih legah.

Razgovori z našimi naročniki

Rubež svinje (last otroka) za davčni zaostanek iz leta 1939. S. A. Ako nima Vaše posestvo predpisanega več katastralnega čistega donosa (ne davka!) nego 1000 din letno, tedaj niste dolžni plačati davčnega zaostanka do konca leta 1939. in se zoper rubež svinje lahko pritožite. Zadevni članek v »Slov. gospodarju« je povsem pravilen, domnevamo le, da ga najbrž niste dobro razumeli. — Okolnost, da je zarubljena svinja last Vaše hčerke, ne boste mogli uspešno uveljaviti pred davčno upravo, ker ste svinjo sami podarili svoji hčerki.

Prepustitev posestva sinu, ki je pri vojakih. O. M. v G. Svoje posestvo lahko izročite sinu, ki je pri vojakih, odnosno lahko sestavite zadevno izročilno pogodbo ter jo pošljete sinu v podpis. Ni namreč nujno, da pogodbo sklenete ustno. Sodno overiti je potrebno le Vaš podpis. Ali bodo sinu dovolili dopust, ne moremo prerokovati, vsekakor pa naj s prošnjo poskusi. — Kar se dedičev tiče, lahko sami določite v izročilni pogodbi, da sin prevzemnik ni dolžan prej izplačati njim namenjenih deležev, preden se ne vrne od vojakov. Kar se tiče drugih upnikov, lahko iztožijo svoje terjatve, ne glede na to, ali je sin prevzemnik pri vojakih ali ne. Le glede izvršbe je določeno, da se je ne sme ne dovoljevati, ne opravljati proti osebam, poklicanim v vojaško službo, a izvzemši službo v stalnem kadru.

Točenje vina lastnega pridelka od 5 litrov naprej. R. K. Ako hočete prodajati vino lastnega pridelka iz svoje kleti, tedaj ga smete brez kakega posebnega oblastnega dovoljenja le v količinah nad 5 litrov, pri čemer pa morajo kupovalci vino takoj odnesti in ga ne smejo piti na Vašem svetu. Preden začnete vino prodajati, morate zalogo vina prijaviti finančni kontroli ter plačati državno trošarino en dinar od litra, hkrati pa javiti, da boste vino prodajali na opisani način. — Ako bi hoteli doseči tako zvano pravico vinotoča, bi pa morali zaprositi okrajno glavarstvo za zadevno pooblastitev, finančno ravnateljstvo pa za podelitev točilne pravice, pri čemer bi morali plačati za prijavo 10 din, za podelitev točilne pravice pa takso 50 din. Pooblastilo za točenje vina lastnega pridelka se izdaje samo vinogradnikom, ki se preživljajo pretežno iz donosa iz vinograda in jim je vinogradništvo glavni poklic in ne gojijo šmarnice. Takega pooblastila ne more dobiti oni vinogradnik, ki premore več kot 3 ha vinograda. Vinotoč se sme dovoliti za največ tri mesece v letu.

Zgradarina vsako leto zvišana. J. G. T. Pritožujete se, da se Vam vsako leto predpisuje višja zgradarina in da se Vam zdi predpisani znesek previsok. — Zgradarina se predpisuje od faktične najemnine ali pa od najemninske vrednosti zgradbe. Slednja vrednost se določi s primerjanjem najemnin, ki se dobe za podobne najemninske prostore v okolici. Od najemninske vrednosti se odšteje 30% iz naslova stroškov popravil, amortizacije itd., od ostalih 70% pa je bilo plačati 12% zgradarine ter 2% dopolnilnega davka. To je državni davek, kateremu pa je prišteti še samoupravne doklade in posebni prispevek za narodnoobrambni sklad. — Vaš obračun je pravilen. Ako Vam pošljejo le kako položnico, se Vam na to ni treba ozirati ali pa zahtevajte odmerilni sklep ter se proti odmerilnemu sklepu pritožite v 30 dneh na finančno ravnateljstvo v Ljubljani potom pristojne davčne uprave.

lje, da je živina čim težja, kajti na ta način so pri zadružni prodaji stroški posameznika čim manjši, radi česar bo za živino posameznik več dobil, kajti pri zadružni prodaji gre dobiček v žep živinorejca. Seveda pri zadružni prodaji nosi riziko vsak sam. Kdor pa noče riskirati, pa dobi navadno za kg žive teže 2 ali celo 3 din manj kot je navedeno. Seveda pri tem vsak stoka in se pritožuje nad nizkimi cenami, ne spomni se pa, da si pri tem lahko pomaga sam potom zadružne prodaje živine, ki se je zelo dobro obnesla, kajti kmetje, ki so prodali zadružnim potom, so za svojo živino dobili mnogo več kot drugi, ki prodajajo živino na drug način. Kmet, če sam rediš, še sam svojo živino prodaj naravnost tistemu, ki mu je namenjena, kajti le tako bo dobiček tvoje reje ostal tudi v tvojem žepu!

Cene lesa in drv

Na slovenskih nakladalnih postajah je imel kubični meter lesa sledečo ceno v dinarjih:

Smreka in jelka. Hlodi I in II 240—310, brzojavni drogovi 180—210, bordonali merkantilni 295—345, filerji do 5/6 270—290, trami ostalih mer 260—320, konične škorete od 16 cm dalje 580—590, paralelne škorete od 16 cm dalje 640 do 700, podmerne škorete 10—15 cm 580—610, deske-plohi konični od 16 cm dalje 480—540, paralelni od 16 cm dalje 540—590.

Bukev. Hlodi I in II od 16 cm dalje 115—135, čisti hlodi za furnir od 40 cm dalje 235—255, deske-plohi naravni neobrobljeni 295—335, naravni ostrorobi I in II 485—565, parjeni in neobrobljeni 395—435, parjeni ostrorobi I in II 600—690.

Hrast. Hlodi I in II v premeru od 16 cm dalje 205—325, bordonali 800—900, deske-plohi boules 850—950, neobrobljeni I in II 700—800, frizi I/II širine 5, 6 in 7 cm 740—820, frizi I/II širine 8 do 12 cm 850—950.

Ostali les. Neobrobljeni plohi I. in II. kakovosti: brest 680—760, javor 670—750, jesen 710 do 760, lipa 610—660.

Železniški pragi, dolgi 2.60 m in 14×24 cm, hrastovi 40—45, bukovi 20—25 din komad.

Drva. Bukova 15—19 din, hrastova 13—17 din 100 kg. Ljubljana trda drva 110—120 din, Celje in okolica 80 din, Kranj 115 din kubični meter.

Povpraševanje po lesu. Deske, plohe in morale (smrekove in jelove) v vseh običajnih debelinah se potrebujejo za stalno dobavo. Hrastovi frizi I/II a v debelini 25 mm, v širini 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah 25—95 cm in od 1 m dalje. Deske smreka, jelka v III. in IV. kakovosti 18/24 mm debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej. Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti, od 18 mm dalje, dobava po dogovoru. Trami 4/5 in 5/6, od 4 m dalje. Neomejene količine hrastovih pragov za nemške državne železnice. Vsaka količina bukovih drv za Postojno ali Podbrdo. Več vagonov zdrobljenega smrekovega lubja za takojšnjo dobavo. Stanje na trgu je za mehki les zelo čvrsto, za trdi les pa trdno. — Pojasnila daje tajništvo Ljubljanske borze, Gregorčičeva ulica 27.

Brezov les,

okrogel, v svežem stanju, ako kvalitativno odgovarja, kupi vsako količino po najvišji ceni tovarna Attemsove lesne industrije, Slovenska Bistrica. 484

Drobne gospodarske vesti

Volna se je podražila. Radi težkoč pri uvozu volne iz tujine se je povečalo povpraševanje po domači volni. Posledica tega je, da se je volna v južni Srbiji zelo podražila in stane danes 60 din 1 kg, dočim je bila pred pričetkom sedanje vojne še po 15 din kg. Ta visoka cena volne je možna edino radi tega, ker tekstilna industrija dobi zelo težko volno iz tujine.

Trgovina s Francijo se izboljšuje. Naša vlada je pri francoski vladi dosegla, da svoje dolgove Franciji plačuje namesto s franki z dinarji. Na ta način so Francozi prisiljeni kupovati za te dinarje blago v naši državi. Radi vojne pa Francozi kupujejo pri nas še blago, ki so ga prej dobavljali večinoma iz Amerike, skandinavskih držav in deloma iz Nemčije. Zato se je posebno v letošnjem letu povečal naš izvoz v Francijo. Francozi pa tudi naše blago v denarju v najkrajšem času plačajo. Francija želi pokupiti in takoj plačati vse jugoslovanske kmetijske pridelke, predvsem pa drva, konopljo, sveže in suho sadje, živo živino in meso.

Koliko jajc so izvozili Ljutomerčani? Iz ljutomerskega okraja so v letu 1939. izvozili 204 vagone jajc. V Švico so jih poslali 117 vagonov, na Češko 26 vagonov, v Nemčijo 45 vagonov, v Anglijo 6 vagonov in v Italijo 10 vagonov. Celotna vrednost teh jajc znaša okoli 12.600.000 dinarjev. Ta jajca pa niso bila izključni pridelek ljutomersko-radgonskega okraja, ampak je bilo več vagonov jajc nakupljenih tudi v sosednjih okrajih.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor poldebeli 4.50—5.50 din, plemenski 5.70—7 din, Ptuj do 6.50 din, Celje prvovrstni 6.50—7 din, drugovrstni 5.50 din, Šmarje pri Jelšah 5.50—6.50 din, Ljubljana prvovrstni 7 do 7.50 din, drugovrstni 6—6.50 din, tretjevrstni 5.50—6 din, Kranj 5.50—6.50 din, Črnomelj 5 do 7.50 din kg žive teže.

Biki. Maribor 3.50—4.75 din, Ptuj 4.50—5.50 din kilogram žive teže.

Krave. Maribor debele 4—5.50 din, plemenske 4—5 din, klobasarice 2.75—3.50 din, molzne 4 do 5.50 din, breje 3.50—4.50 din, Ptuj 4.50 din, Celje 4—5 din, Šmarje 4—5 din, Ljubljana prvovrstne 5.50—6 din, ostale 4—5 din, Kranj 4 do 4.50 din, Črnomelj 4—5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 4.75—6 din, Ptuj do 6.50 din, Celje 5—6 din, Šmarje 5.50 din, Ljubljana prvovrstne 7—7.50 din, ostale 5.50—6.50 din, Kranj 5.50—6.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 5—6 din, Ptuj 5 din, Celje 6 din, Šmarje 5.50—6.50 din, Ljubljana prvovrstna 8—9 din, drugovrstna 7—8 din, Kranj 6.50 do 7 din kilogram žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—12 tednov stari prasci 90 do 200 din komad, Kranj 7—8 tednov stari pujski 160 din komad, Črnomelj 8—10 tednov stari pujski 350—400 din par.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7.50—8.50 din, Celje 9 din, Šmarje 10 din, Ljubljana 9—9.50 din, Kranj 8.50 din.

Debele svinje (špeharji). Celje 11—12 din, Šmarje 12 din, Ljubljana domači špeharji 10 do 10.50 din, sremski 12—13 din, Kranj 10.50 din kilogram žive teže.

Tržne cene

Krma. Seno: Celje 90—100 din, Šmarje 100 do 125 din, Ljubljana 105—120 din, Kranj 125 din stot. — Slama: Celje 56 din, Šmarje 30—60 din, Ljubljana 45 din, Kranj 75 din stot.

Krompir. Celje 2.25 din, Šmarje 2—2.25 din, Ljubljana 2—2.50 din, Kranj 2—2.25 din kg.

Fižol. Celje 7 din, Ljubljana 5—8 din, Kranj 6.50 din, Maribor 4—6 din kg.

Vino. Navadno: celjska okolica 4.50 din, šmarska okolica 3.50 din liter. — Boljše sortirano vino: celjska okolica 6—7 din, šmarska okolica 5—7 din liter. — V gostilnah je v Ljubljani navadno vino po 10—12 din, sortirano vino pa po 14—16 din liter.

Mleko. Celje 1.75 din, Šmarje 1.25—1.50 din, Ljubljana 2.25—2.50 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Celje 28 din, Šmarje 40 din, Ljubljana 34 din, čajno 40 din, Maribor 36 din kg.

Jajca. Celje 1.25 din, Šmarje 60—80 par, Ljubljana 1 din, Kranj 1 din, Maribor 1 din komad.

Sejmi

8. aprila svinjski: Središče — 9. aprila svinjski: Ormož; živinski: Ljutomer, Maribor; tržni dan: Dolnja Lendava — 10. aprila živinski in kramarski: Sevnica ob Savi; svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 11. aprila tržni dan: Turnišče — 12. aprila svinjski: Maribor — 13. aprila govejі in kramarski: Loka pri Žusmu; svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Slovenska Bistrica, živinski in kramarski sejem, ki je bil preložen v mesecu marcu, se bo vršil v četrtek, 11. aprila.

Gospodarska posvetovalnica

L. Č. R. S. Čebelna paša se da izboljšati s setvijo medonosnih rastlin, med katere spada boreč, facelia esparzeta, kakor tudi lipa, razne travniške in gozdne rastline itd. Esparzeta ali turška detelja je znana po bledikavordečem, v grozdič združenem cvetju, kakor tudi po ozkih in drobnih lističih. Je izvrstna krmna rastlina, posebno za govejo živino pa tudi za svinje (dokler je še mlada). Zelo dobro uspeva v sončnih brežinah, na pusti in suhi zemlji, kjer že nobena druga detelja ne uspeva. Največ je vredna za nerodovitne, zelo sušne, apnate in lapornate zemlje, uspeva pa tudi v drugih zemljah, le mokra in močvirna zemlja ji ne ugaja. Je zelo trpežna. Vzdrži 4—7 let, sejana v mešanici z drugo travo pa še dalje. Prva košnja je zelo obilna, drugi dve pa ne tako, ker je bolj slabe podrasti (to slabo lastnost ima) in jo je zato priporočljivo sejati v mešanici z drugo travo, posebno s francosko pahovko. Sejati jo je zgodaj spomladi med oves, katerega pa moramo pokositi za krmo že ko se prikaže latje. Sejemo jo navadno z ovsem vred. Njeno seme je svetlo ali pa temnorjavo ter podobno drobnemu fižolu. Če jo sejemo samo zase, potrebujemo za 1 ha okrog 194—196 kg semena. Ker njene korenine segajo zelo globoko, ne zahteva posebnega gnojenja, zato se pa tudi bolj počasi razvije. Ako pa esparzeta prezori in se pozno kosi, postane silno trda in pusta ter je radi tega kot krma manj vredna. Zato jo je treba zgodaj kositi. Podnebje Slovenije esparzeti skoraj povsod ugaja in je manj izbirčna kakor lucerna, saj nam daje povoljne košnje celo v mrzlejših visokih legah.

Razgovori z našimi naročniki

Rubež svinje (last otroka) za davčni zaostanek iz leta 1939. S. A. Ako nima Vaše posestvo predpisanega več katastralnega čistega donosa (ne davka!) nego 1000 din letno, tedaj niste dolžni plačati davčnega zaostanka do konca leta 1939. in se zoper rubež svinje lahko pritožite. Zadevni članek v »Slov. gospodarju« je povsem pravilen, domnevamo le, da ga najbrž niste dobro razumeli. — Okolnost, da je zarubljena svinja last Vaše hčerke, ne boste mogli uspešno uveljaviti pred davčno upravo, ker ste svinjo sami podarili svoji hčerki.

Prepustitev posestva sinu, ki je pri vojakih. O. M. v G. Svoje posestvo lahko izročite sinu, ki je pri vojakih, odnosno lahko sestavite zadevno izročilno pogodbo ter jo pošljete sinu v podpis. Ni namreč nujno, da pogodbo sklenete ustno. Sodno overiti je potrebno le Vaš podpis. Ali bodo sinu dovolili dopust, ne moremo prerokovati, vsekakor pa naj s prošnjo poskusi. — Kar se dedičev tiče, lahko sami določite v izročilni pogodbi, da sin prevzemnik ni dolžan prej izplačati njim namenjenih deležev, preden se ne vrne od vojakov. Kar se tiče drugih upnikov, lahko iztožijo svoje terjatve, ne glede na to, ali je sin prevzemnik pri vojakih ali ne. Le glede izvršbe je določeno, da se je ne sme ne dovoljevati, ne opravljati proti osebam, poklicanim v vojaško službo, a izvzemši službo v stalnem kadru.

Točenje vina lastnega pridelka od 5 litrov naprej. R. K. Ako hočete prodajati vino lastnega pridelka iz svoje kleti, tedaj ga smete brez kakega posebnega oblastnega dovoljenja le v količinah nad 5 litrov, pri čemer pa morajo kupovalci vino takoj odnesti in ga ne smejo piti na Vašem svetu. Preden začnete vino prodajati, morate zalogo vina prijaviti finančni kontroli ter plačati državno trošarino en dinar od litra, hkrati pa javiti, da boste vino prodajali na opisani način. — Ako bi hoteli doseči tako zvano pravico vinotoča, bi pa morali zaprositi okrajno glavarstvo za zadevno pooblastitev, finančno ravnateljstvo pa za podelitev točilne pravice, pri čemer bi morali plačati za prijavo 10 din, za podelitev točilne pravice pa takso 50 din. Pooblastilo za točenje vina lastnega pridelka se izdaje samo vinogradnikom, ki se preživljajo pretežno iz donosa iz vinograda in jim je vinogradništvo glavni poklic in ne gojijo šmarnice. Takega pooblastila ne more dobiti oni vinogradnik, ki premore več kot 3 ha vinograda. Vinotoč se sme dovoliti za največ tri mesece v letu.

Zgradarina vsako leto zvišana. J. G. T. Pritožujete se, da se Vam vsako leto predpisuje višja zgradarina in da se Vam zdi predpisani znesek previsok. — Zgradarina se predpisuje od faktične najemnine ali pa od najemninske vrednosti zgradbe. Slednja vrednost se določi s primerjanjem najemnin, ki se dobe za podobne najemninske prostore v okolici. Od najemninske vrednosti se odšteje 30% iz naslova stroškov popravil, amortizacije itd., od ostalih 70% pa je bilo plačati 12% zgradarine ter 2% dopolnilnega davka. To je državni davek, kateremu pa je prišteti še samoupravne doklade in posebni prispevek za narodnoobrambni sklad. — Vaš obračun je pravilen. Ako Vam pošljejo le kako položnico, se Vam na to ni treba ozirati ali pa zahtevajte odmerilni sklep ter se proti odmerilnemu sklepu pritožite v 30 dneh na finančno ravnateljstvo v Ljubljani potom pristojne davčne uprave.

Pipa, pes in njun gospodar

Bila je navadna, lončena pipa, s cevko iz višnjevega lesa. Krasil jo je čopek.

Pes je bil ovčar. Imel je kodrasto dlako in povešena ušesa. Imenoval se je Čuvaj.

Njun gospodar je bil enainštiridesetleten možakar, ki je živel bolj samotarsko življenje in ni iskal prijateljstev. Imenoval se je Peter.

Če se je na večer vsedel pred skednjem, si je pipo dal v usta. Čuvaj se je vlegel poleg. Glavo je položil na prednje šape in nepremično opazoval gospodarja.

Nekoč je Peter šel v trg, ki je bil oddaljen osem kilometrov. Pipo je vzel s seboj, Čuvaj pa je moral doma ostati. V začetku se je zaradi tega jezil, godel, potem pa se je vlegel pred vrati in čuval hišo.

Zvečer okrog osmih se je Peter vrnil. Ker je bil zelo truden, je šel takoj spat.

Naslednjega jutra je bila nesreča tu. Možakar je po stari navadi hotel kaditi, a samo hotel, ker o pipi ni bilo ne duha ne sluha. Peter je godel ko medved. Iskal je pipo, a zaman. Čuvaj je opazoval gospodarja in njegov očitajoči pogled je rekel: »Vidiš, to je zato, ker si mene doma pustil. In tako ni bilo nikogar, ki bi pazil na pipo.«

Delo je počasi in žalostno šlo izpod rok. Ponujali so Petru cigarete, a te niso mogle nadomestiti pipe. Opoldne je Peter opazil, da ga je zadela še druga nesreča. Čuvaja ni bilo nikjer.

V žalosti je zmerjal pasjo mrcino in vse njegove prednike. Vlegel se je v senco, da bi zadremal.

Ure so počasi potekale, a naposled se je vendar zvečerilo. Petra so klicali k večerji.

Med večerjo se je začulo votlo lajanje. To je bil Čuvajev glas. V naslednjem trenutku se je na pragu pokazal Čuvaj. V gobcu je držal Petrovo pipo. Migal je z repom in ponosno gledal gospodarja.

Peter se je tako blaženo nasmehnil, kakor da bi mu kdo prinesel kupček zlata.

Kje je Čuvaj našel pipo — je še danes skrivnost.

*

Kruh

Že tri dni ni jedel. V glavi se mu je vrtelo. Mestni vrvež in ropot ga je razburjal. Šel je, kamor ga je množica vlekla.

Prejšnje življenje je bilo precej znosno. Sedaj pa že tri dni ni jedel. Znova je prevrnil vse žepe.

Zaman! Vsi so bili prazni. Kaj bo? Kam se naj obrne?

Nenadoma je obstal. Pred znanimi vrati je stal. Njegov prijatelj je stanoval v tej hiši.

»K njemu pojdem in ga poprosim, naj mi pomaga.«

Počasi je stopal po stopnicah v nadstropje. Pri vratih prijateljevega stanovanja je obstal. Dvignil je roko, da bi pozvonil.

Tedaj se je nekaj oglasilo v njegovi notranjosti.

»Ne! Ne!« se je protivil v njem ponos. »Ne morem prositi. Raje poginem!«

Tekel je po stopnicah dol, kakor da bi ga kdo preganjal.

Poldne je že zdavnaj minulo. Noge je komaj vlekel za seboj.

»Škoda, da sem odšel!« so se mu tresle ustnice. »Kdor je lačen, se mora ponižati.«

Spomnil se je na drugega prijatelja, ki je stanoval v predmestju. Sklenil je, da bo šel k tistemu. Ta sklep mu je dal moč. Pospešil je korake.

Čez dobre pol ure je stal pred vrati svojega prijatelja. Prisluhnil je. Iz stanovanja se je slišal razgovor.

»Ivan in Marija!« je zašepetal. »Pred Marijo ne morem govoriti. Nočem, da bi me pomilovala.«

Spet je odbežal. Po ulici je šel za drugimi. Glavo je sklanjal.

Nenadoma se je ustavil. Zadišalo je po jedi. Ozrl se je okrog sebe. Stal je pred nizko, umazano gostilno.

V gostilno ni upal. Splazil se je na dvorišče in je hodil sem ter tja, dokler se ves izčrpan ni zvrnil po tleh. Koliko časa je ležal, ni vedel.

Naenkrat se je zaslišal ropot in krik ter vik. Skozi gostilniška vrata je skočil pes z velikim kosom kruha v gobcu.

»Kruh!« je zahropel. »Kruh!«

Pes se je hotel skriti, da bi pojedel svoj plen. Blizu njega se je ustavil. Pogledal je proti gostilni. Nato je spustil kruh na tla ter ga začel grizti.

Mož ga je opazoval z izbuljenimi očmi.

»Kruh ... Kruh ...« je šepetal.

Gledal je psa in kruh. Tiho se je dvignil. Po kolenih se je plazil proti psu. Iztegnil je roke, zgrabil psa za vrat in ga začel daviti.

Pes je hropel. Rešiti se je hotel.

Ni ga izpustil. Stiskal ga je z vso močjo, ki jo je še imel.

Boj je dolgo trajal. Naposled je čutil, da se pes ni zganil. Izpustil ga je.

Pes je mrtev obležal.

Nesrečnež mu je iztrgal iz gobca kruh in ga je začel hlastno basati v usta ...

*

Za kaj je poraben slon Kari?

SMEJTE SE!

Tolstoj in stražnik

O velikem ruskem pisatelju Levu Tolstem se pripoveduje tale dogodbica:

Nekoč je šel po glavni moskovski ulici, ko vzbudi njegovo pozornost gneča na nekem vogalu. Brž je pristopil in videl, kako neki stražnik surovo ravna s pijancem, katerega tira pred seboj. Tolstoj je stopil k stražniku in ga resno vprašal:

»Znaš brati?«

»Da,« odgovori stražnik.

»Imaš doma na polici sveto pismo?«

»Imam!« se je glasil odgovor.

»No dobro. Pojdi domov in beri ukaz, ki ti veli: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.«

Stražnik je gledal ves začuden, nato se je ojunačil in vprašal:

»Znaš brati?«

»Seveda znam,« je odgovoril Tolstoj.

»Imaš doma ‚Pravila za stražnike'?«

»Ne,« je odgovoril Tolstoj.

»No, potem jih kupi in beri, kaj pravi zakon o postopanju s pijanci!«

Po teh besedah je stražnik vinjenega dobrovoljčka na enako »mil« način kot prej gnal na bližnjo orožniško postajo.

Najlepši letni čas

»Pavelček, povej mi, kateri letni čas je najlepši?«

»Poletje.«

»Zakaj pa?«

»Ker imamo takrat velike počitnice.«

*

UGANITE!

Prede, a predica ni, lovi, pa tudi lovec ni.
(Mačka.)

Z zvonika vas gledam, — na straži strahujem, — pri lovcu ubijam, — doma pa kraljujem.
(Petelin.)

Ženska čudne je postave, jezik ima vrhu glave.
(Motika.)

Kam gremo, ko smo dovršili šesto leto?
(V šolo.)

*

IGRAJTE SE!

Trgovec iz Pariza

Eden izmed igralcev je trgovec iz Pariza. Igro začne takole: »Jaz sem trgovec iz Pariza in prodajam najlepše stvari. Med kupovanjem nihče ne sme reči ‚da', ‚ne', ‚črno', ‚belo' in se tudi ne sme jokati ali smejati ... Kdo želi kaj kupiti?«

»Jaz.«

»Imaš denar?«

»Da!«

»Daj zalog, ker si rekel ‚da'!«

Tudi tisti da zalog, ki reče ‚ne', ‚črno', ‚belo' in ki se smeje ali joka.

Trgovec si na vse načine prizadeva, da igralce zamoti. Ko je že dosti predmetov v zalogu, se začne odkup.

*

POIŠČITE!

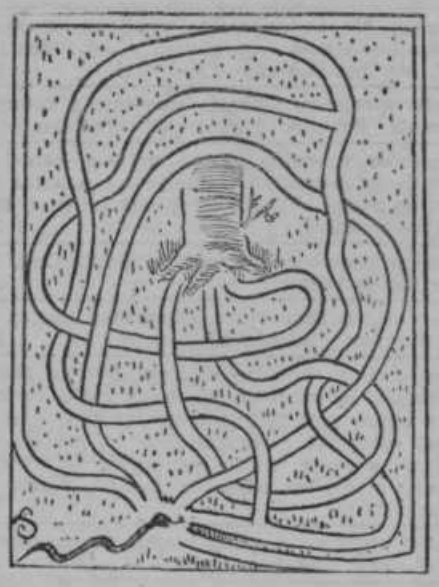

Kača ima pod drevesom svoje stanovanje. Po kateri poti bo prišla domov?

Naznanila

Razstava vin v Svečini. Vinarska podružnica v Svečini bo priredila dne 5. maja prvo vinsko razstavo in sejm. Vina bodo razstavljena iz okoliševe: Svečina, Sv. Jurij, Sv. Križ, Zg. Sv. Kungota. Po sedanjem zanimanju sodeč bo ta prireditev vsaj enakovredna sličnim prireditvam v drugih krajih. Razstavljenih bo okrog sto vzorcev kakovostno prav dobrega do odličnega vina. Posebej je treba še omeniti, da bodo razstavljena predvsem sortirana vina. Ker je še dosti vina na prodaj in so cene zmerne, je pričakovati dobre kupčije. Za avtobusne zveze z vlaki je že preskrbljeno. Izrabite to priliko in obiščite našo severno mejo!

Prevalje. Občni zbor krajevne JRZ bo v nedeljo, 7. aprila, v Farni vasi v dvorani gostilne Kristan ob devetih dopoldne.

Kostrivnica. FO priredi v nedeljo, 7. aprila, narodno igro s petjem »Črna žena«.

Rogaška Slatina. V nedeljo, 7. aprila, gostujejo železničarji iz Rogatca in vprizorijo v dvorani Zdrav. doma ob 16 veseloigro »Butalci«.

Ure za birmo

najceneje pri 588

Bureš Franjo

urar in draguljar

MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 26

Tabor Kmečke zveze se vrši v nedeljo, dne 21. aprila, v Murski Soboti.

Ormož. Dne 11. aprila dopoldne se bo vršil v Kletarski dvorani občni zbor Kletarskega društva, popoldne pa ustanovni občni zbor Kmetijske blagovne zadruge za ormoški okraj.

Vurberg. Igralci Prosvetnega društva v Št. Janžu vprizorijo v nedeljo, 7. aprila, pri nas po večernicah igro »Gosposka kmetija«.

Trgovišče. Podružnica absolventov kmetijskih šol bo imela redni letni občni zbor v nedeljo, dne 7. aprila, ob devetih v Ormožu v Horvatovi gostilni, kamor so vsi tovariši člani vljudno vabljeni. Na svidenje! Odbor.

Notar Gajšek Karel je otvoril notarsko pisarno v Mariboru na Aleksandrovi cesti 14 (prej dr. Šorli). 466

Seznam izžrebanih številk efektne loterije Fantovskega odseka Polzela, katere žrebanje se je vršilo dne 25. marca 1940:

116, 193, 325, 471, 557, 621, 926, 980, 1112, 1206, 1231, 1269, 1286, 1373, 1597, 1692, 1736, 1786, 2219, 2427, 2525, 2737, 2797, 2812, 2870, 3179, 3185, 3653, 3673, 3784, 3836, 3934, 4426, 4681, 5288, 5352, 5418, 5941, 6183, 6357, 6745, 7051, 7123, 7249, 7360, 7438, 7503, 7542, 7639, 7807, 7985, 7991. (527)

Uprava »Slov. gospodarja« za točnost številk ne odgovarja.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Viničarja s petimi delovnimi močmi išče Ivan Robič, Hrastje pri Limbušu. 508

Poštenega hlapca, vojaščine prostega, in **deklo** na majhno posestvo sprejmem takoj. Plača 150. Caf, Maribor-Pobrežje, Ob Dravi 1. 519

Za Split sprejmem starejšo služkinjo z znanjem kuhanja. Ponudbe upravi pod »Poštena 515«.

Sprejme se v stalno službo vrtnar, kateri je vešč tudi čebelarstva. Samo resne ponudbe poslati na naslov: Teodor M. Živkovič i brat, trg., Prnjavor, Šabac. 516

Sprejmem kovaškega pomočnika. Budja Ciril, Sv. Marjeta ob Pesnici. 542

Ofra — mož in žena — za poljedelsko delo sprejme Šicenhof, Rošpoh, Maribor. 543

Išče se s 1. majem po službeni potrebi stalen cerkovnik in organist, ki razen petja cerkvenega zbora goji tudi skupno ljudsko petje in je po možnosti prosvetni delavec, osebno vojaščine prost; z lastno oskrbo, če je samski; trezen, miren, skromen in skrben. Naslov v upravništvu. 544

Pekovski vajenec in mlad hlapec se sprejmeta. Kapel Josip, pekarna, Rače. 537

Viničar ali ofer se takoj sprejme. Naslov v upravi. 547

Družina s šestimi delavci, ali dve oferski, se sprejme na službo Wiesthaler, Zg. Sv. Kungota, proti deputatom in dogovorjeni plači. Četrt orala zemlje na delavca, svojo ali gospodarjevo kravo, drugače mleko. 545

Sprejmem pridno dekle z dežele. Predstaviti se osebno takoj. Nastop takoj ali 15. aprila. Knjigo s seboj prinesti. Pekarna Maribor, Kettejeva ulica 22. 532

Viničarja ali ofra, zmožnega vinogradniškega dela, 2—3 delovne moči, sprejmem takoj. Žnuderl, Maribor, Ljubljanska 7. 538

Kovaškega pomočnika z dežele, dobro izvežbanega, in **vajenca** sprejme takoj. Naslov v upravi. 539

Iščem dekle, 20—25 let staro, za natakarico. Je lahko začetnica, mora pa biti poštena in snažna. Prednost imajo kmečka dekleta. Marija Rifel Marija, Farna vas 85, Prevalje. 548

Hlapca in viničarja sprejme Cizerl Franc, Sp. Velovlak 21, Moškanjci. 549

Dva pomočnika in dva vajenca sprejme takoj v stalno službo z dobro plačo Štefan Zelenko, lončar, Veličane 13, Ivanjkovci. 550

Iščem se učenec za trgovino z mešanim blagom. Prednost imajo iz krščanske hiše in dobro ter pošteno vzgojeni. Zglasiti se na naslov: Anica Hegediš, trgovina, Sv. Vid pri Ptuju. 552

Ženska, pridna, poštena, 40 letna, ki zna voditi majhno posestvo z vinogradom, se sprejme takoj. Prednost imajo Haložanke. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Poštena 563«.

Hlapca v stalno službo in dobri plači sprejme takoj Stemberger, Ruše, Bezena. 559

Sprejmem pastirja, šole prostega. Rače 133. 553

Organist-cerkovnik, samec, mlad, trezen, marljiv, ubogljiv, zmožen za pomožnega občinskega tajnika, dobi takoj službo. Prošnje z navedbo časa in kraja rojstva ter z učnim spričevalom je treba poslati na župnijski urad Vuhred do 10. aprila. Plača po dogovoru. 557

Hlapca in deklo, pridna in poštena, na deželo, sprejme takoj Lisjak, Maribor, Glavni trg 3. 566

Viničar s štirimi in majer z dvema ali tremi delavci se takoj sprejmeta. Košaki 39. 493

POSESTVA:

Prodam posestvo, obstoječe iz vinograda, njiv, sadonosnika in travnika. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju, tri in pol orala. Cena po dogovoru. Lederer Franc, Polička vas 39, pošta Jarenina. 533

V najem dam hišo z dvema sobama in dve njivi. Golob Franc, Podvinci 39, Ptuj. 534

Lepo posestvo (14 oralov) z ali brez inventarja, v zelo prometnem kraju, dam v najem. Naslov v upravi. 514

V okolici Maribora prodam takoj lepo majhno posestvo. Naslov v upravi. 520

Prodam posestvo, tri orale. Drozg Peter, Trnovec 15, Slovenska Bistrica. 521

Prodam posestvo 5 oralov, hišo, gospodarsko poslopje, lep sadonosnik, pol ure od cerkve. Cena 30.000 din. Ignac Kračun, Sv. Tomaž pri Ormožu. 529

Manjše posestvo, lahko malo hribovito, 25.000 do 30.000 din vrednosti, od Maribora proti Celju, kupi Trezi Leben, Lebečna pri Celju. 506

Majhno posestvo, primerno za upokojenca ali obrtnika, na prodaj. Jager Franc, Goričica, Sv. Jurij pri Celju. 512

Opekarna se da v najem. F. Kramberger, Gočova, p. Sv. Trojica, Slov. gorice. 561

Posestvo v Slov. goricah, tik banovinske ceste, blizu Sv. Trojice, se da po poljubni velikosti njiv, travnikov, s stanovanjem za daljšo dobo v tekočem letu v jesen v najem. Pripravno je tudi za večjo ekonomijo. Zemlja prvovrstna. Oglasiti se je treba sedaj. V poštev pride moralično neoporečen. Naslov v upravi. 562

Alojzij Roth proda pet arov kmečkega posestva v Grabonoškem vrhu 5, pošta Sv. Anton v Slovenskih goricah. 556

Sončno stanovanje v okolici Maribora oddam za mesečnih 60 din. Zavec, Maribor, Pipuševa 28. 560

Žepne ure od din 35·-. Budilke od din 39·-

Ročne ure od din 70.-

J. Janko

urar in draguljar

Maribor, Jurčičeva ul. 8

Kupuje zlato po zvišani ceni!

Schaffhausen, Longines, Doxa, Omega itd.

RAZNO:

Ure, zlatnino, srebrnino nabavite najceneje z garancijo samo pri Jakobu Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg. 517

Rolete: železne, lesene, žaluzije in platnene zavese, izdelek tovarne Bernik, Ljubljana, naročajte pri zastopniku Uršič Antonu, Maribor, Pipuševa 22. 518

Prodam 4000 ključev Kober 5 BB in **Singer krojaški stroj.** Kramberger Ferdo, Jelenče, Pesnica. 507

Prodam sladko otavo. Lubej, Slivnica pri Mariboru. 510

Vinogradniki, pozor! Nudim prvovrstne cepljene trte »Trsnega izbora« na vseh ameriških podlagah, 100% zajamčeno, po 1 din, pri večjem naročilu primeren popust. Zahtevajte seznam pri: Janez Šegula, predsednik trtnic, Hlaponci, p. Juršinci. Tudi vkoreničeni divjaki vseh vrst! 511

Ameriško trsje Göthe 9, korenjake in ključe, proda Hönigmann Ivan, Loče pri Poljčanah. 513

Najcenejše in najboljše blago in Ilgerjeve ure za birmance in botre dobite pri Matiju Pavlič, Fram. 523

MOSTIN za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija **I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19.** 525

! KLOBUKE za birmance dobite že od 28 din naprej pri **BABOŠEK VLADKO,** klobučarstvo, **Maribor, Vetrinjska c. 5.** !

Bambusove cevi v vseh dolžinah, škropilnice za vinograde Jessernigg, kakor tudi vse posamezne dele za škropilnice, vodovodne pumpe vseh vrst, vodovodne cevi, **vidre za napeljavo vode** na hribe in vso drugo železnino dobite v najboljši kvaliteti po zmernih cenah pri tvrdki **Alfonz Meuz, Maribor,** nasproti frančiškanske cerkve. 535

Kupim zdrave čebele. Naslov v upravi. 536

Prodam lep voz na štirih vzmeteh, dva sedeža in streha. Vprašati pri Josipu Vremec, Počehova 56, Maribor. 551

Prodam ključe, podlaga za cepiti Göthe 9, Riparia portalis, več tisoč. Cena po dogovoru. Mikl Franc, vinogradnik, Sv. Marjeta pri Moškanjcih. 546

Seno, trava, na korenini, se bo prodala ob primernem času, z več orali travnikov. Oglasiti se je treba sedaj. F. Kramberger, Gočova, Sv. Trojica. 561

Njiva, sadonosnik, vinograd, hiša z gospodarskim poslopjem se da takoj v najem. Lorenčič Jožef, Sp. Duplek, p. Vurberg. 564

Ako potrebujete posojilo, ne čakajte zadnjega trenutka, temveč javite se takoj zastopstvu »Moj dom« in ne poslušajte ljudi, ki vas begajo! Celje, Gregorčičeva 3. Priložite znamko za odgovor 3 din. 565

Dobro in lepo kislo zelje kupi Lovrec, Maribor, Koroška cesta 31. 554

Kupim hrastove doge za sode in hrastove hlode. Plačam dobro. Ledinek Pavel, Maribor, Gozdna 6. 555

Izjava. Podpisana Mušič Matilda iz Višave št. 3 obžalujem vse glede g. Franca Podjavoršek, orožniškega narednika v pok. v Ptuju, izrečene klevete kot neresnične, jih v celoti preklicujem ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Ptuj dne 22. marca 1940. — Mušič Matilda. 540